

Factsheet

Weidevogels

februari - maart

Aankomstfase

Na aankomst moeten grutto's eerst opvetten op vochtige plekken, waar de wormen niet te diep zitten. Liefst vochtig grasland met plasdras, en anders open wetlands in de buurt. Tot ongeveer een week voor de eierleg slapen ze in een plasdras of wetland.

maart - april

Vestigings- en nestfase

De grutto maakt zijn nest liefst in kruidenrijk en bloemrijk grasland met een hoge grondwaterstand. Hij probeert het altijd eerst op de plek waar hij eerder succesvol heeft gebroed. Als dat niet lukt, zoekt hij (binnen een straal van 2 km) een plek waar al soortgenoten broeden.

april - mei

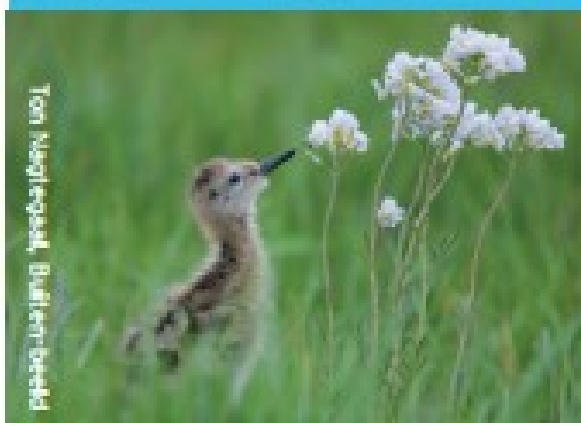
Broedfase

De grutto legt 4 eieren in een ondiep kuiltje. Het mannetje en vrouwtje broeden om en om en zijn dan gevoelig voor verstoring en predatie. Na ongeveer 25 dagen komen de eieren uit. De kans op nestsucces is het grootst als de omgeving van het nest met rust gelaten wordt: niet maaien en niet beweiden. Op die manier verklein je de kans op verstoring, predatie en vertrapping.

mei - juni

Kuikenfase

De gruttovrouwtjes in de beste conditie krijgen de sterkste kuikens.

Gruttokuikens zijn nestvlinders: ze verlaten snel het nest om zelf voedsel te zoeken. Wel moeten ze (tot 10 dagen oud) bij kou opwarmen onder hun ouders. Ze zijn dan extra gevoelig voor verstoring. Bij voldoende voedsel en veiligheid blijven ze vlakbij de nestlocatie.

Een gruttokuiken eet 2.000-10.000 prooidieren per dag: spinnen, pis-sebedden, duizendpoten, maar vooral vliegjes en snuitkevers. Tijdens hun groei eten ze steeds meer en ook steeds grotere insecten.

Het beste zijn kruidenrijke graslanden: langer gras met een open structuur en veel bloemen en kruiden. Voordelen voor de grutto:

- er komen veel grote insecten voor
- er zijn genoeg schuilmogelijkheden bij gevaar
- de vegetatie is niet te dicht zodat een pul zich daar goed doorheen kan bewegen: dit spaart tijd en energie, die het kuiken weer in foerageren en groeien investeert
- deze percelen worden vaak pas laat gemaaid

Gruttokuikens houden van lang(er) gras, en hebben dus te lijden van vroeg en grootschalig maaien. Gruttokuikens zitten liever niet in beweid grasland (in tegenstelling tot scholeksters en kieviten).

juni - augustus

Vorbereiding op de trek

Kuikens kunnen per dag slechts een korte afstand overbruggen tussen twee stukken kuikenland: van 0-10 dagen is dat maximaal 200 meter, bij 10-20 dagen 400 meter en boven de 20 dagen tot 500 meter.

De ouders zijn de hele tijd in de buurt van de kuikens. De ouders zitten graag op (hek)paaltjes. Als er predatoren verschijnen of auto's stoppen, gaan de ouders erboven hangen en roepen luid, het 'alarmeren'.

Na het broeden moeten de volwassen grutto's enkele weken opvetten voor de reis naar het zuiden. Ze eten liefst regenwormen, maar als die 's zomers te diep zitten, eten ze 'emelten' (larven van langpootmuggen) of muggenlarven.

Na ruim vier weken zijn de jonge grutto's 'vliegvlug'. Kort daarna verlaten de ouders hen. Overdag foerageren de jongen vaak in groepen, 's nachts slapen ze in een plas-dras of wetland. Jonge grutto's vertrekken een maand na de volwassen grutto's.

februari - maart

Aankomstfase

Hans Gerschl, Argent

In zachte winters blijft een deel van de kieviten in Nederland, anderen trekken naar landen ten westen en zuiden van ons land en keren in het vroege voorjaar terug. Bij terugkomst zoeken ze vochtig grasland en akkers op.

maart - april

Vestigings- en nestfase

Hans Gerschl, Argent

De kievitman komt eerst terug en vestigt zijn territorium, met imposante baltsvluchten. Kieviten gebruiken de strootjes uit strorijke vaste mest voor hun nest. Ook is vaste mest goed voor insecten en het bodemleven. Kieviten broeden liefst op vochtige graslanden met een korte (grazige) vegetatie. Ook broeden ze vaak op maispercelen; aangrenzende vochtige graslanden zijn dan nodig om voedsel te zoeken.

maart - april

Broedfase

Maria Schuurman, Buitendier

De kievit legt 4 eieren in een ondiep kuiltje. Als een legsel mislukt, proberen ze het later vaak nogmaals. De eieren van het 1e legsel zijn groter en geven de jongen die eruit komen een grotere overlevingskans. Door het vroege broeden loopt het kievitsnest minder risico op (uit)maaien en vertrapping door vee. Wel zijn ze erg kwetsbaar voor bemesten, rollen en slepen (grasland) of ploegen en zaaibed maken (bouwland).

april - juni

Kuikenfase

Kuikens zijn in het veld te vinden tussen begin april tot eind juli; deze laatste kuikens zullen meestal afkomstig zijn van vervolglegels.

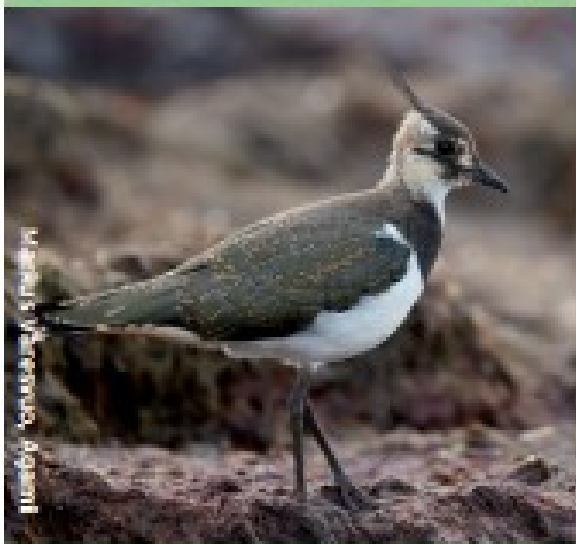
Kievitkuikens zijn nestvlinders: ze verlaten het nest snel om zelf voedsel te zoeken. Wel moeten ze (tot 20 dagen oud) bij kou opwarmen onder hun ouders. Ze zijn dan extra gevoelig voor verstoring. Bij voldoende voedsel en veiligheid blijven kievitkuikens zeer dichtbij de nestlocatie.

Een kievitkuiken eet 800-5000 prooidiertjes per dag: in graslanden vooral bodembewonende prooidieren zoals kleine insecten(larven), loopkevers of bovengrondse regenwormen.

Kievitkuikens foerageren bij voorkeur in korte, vochtige vegetaties met een graslengte van 1-5 cm. Kruidenrijke vegetatie in buurt is essentieel voor het bieden van beschutting en schuilmogelijkheden als er gevaar dreigt. Slikkige plekken (zoals plas-drassen en afgevlakte slootranden, het liefst gecombineerd met een hoog waterpeil (0-20 cm beneden maaiveld)) en natte greppelranden zorgen voor betere overleving van kievitkuikens. Greppels zijn ook belangrijk om in weg

juni - augustus

Vorbereiding op de 'trek'

te duiken. De overleving van kievitkuikens verbetert bij meer dan 150 meter greppel per hectare.

Ook houden kievitgezinnen van beweid grasland. Beweiding zorgt voor een afwisselende structuur van het gras waarin insecten beter te vinden zijn. Het is echter onbekend of de kuikens hierin ook voldoende groeien. Hetzelfde geldt voor kievitkuikens die foerageren op bouwland.

Kievitkuikens zijn vliegvlug na 35-40 dagen.

Na het broedseizoen verzamelen kieviten zich in groepen, inclusief de vliegvlugge jongen, en foerageren ze in vochtige graslanden. Hier eten ze onder andere emelten. De volwassen vogels ruien dan. De najaarstrek start vanaf september. Rond deze tijd arriveren ook kieviten uit de landen ten noordoosten van ons. Ze vormen gezamenlijke groepen die de vorstgrens zullen volgen.

maart

Aankomstfase

Hans Germeaad, Agromi

Bij aankomst in het broedgebied moeten tureluurs eerst opvetten om in voldoende broedconditie te komen. Ze zoeken natte graslanden, plas-drassen en natte natuurgebieden op. Daar vinden ze wormen dicht aan de oppervlakte en ook slakjes en insecten.

maart - april

Vestigings- en nestfase

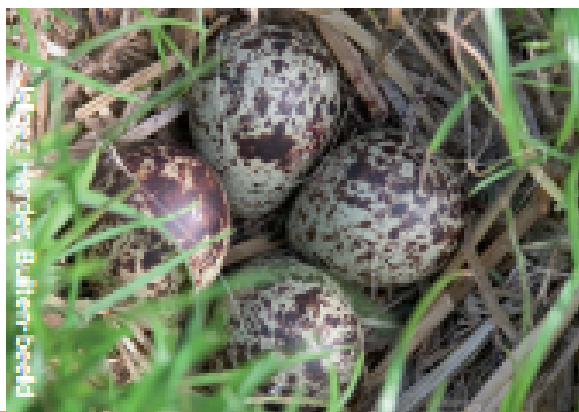

Hans Germeaad, Agromi

De tureluur vestigt zich bij voorkeur in vochtige, kruidenrijke hooi(gras)landen met een hoog waterpeil en natte delen zoals (grote) plas-drassen. Ondiepe sloten en vochtige tot natte greppels vormen een belangrijke aanvulling. Graslanden en kwelders op een zilte bodem of met brakke kwel hebben een grote aantrekkingskracht op tureluurs. Tureluurs zijn zeer plaatstrouw. Rust in het weiland tijdens de vestigingsfase is belangrijk: liefst geen werkzaamheden.

april - juni

Broedfase

Hans Germeaad, Agromi

De tureluur legt haar 4 eieren in een dieper kuiltje, vaak in een bestaande pol. Na ongeveer 24 dagen komen de eieren uit. Ze broeden graag in nabijheid van grutto en Kievit, en profiteren zo van het verjagen van predatoren door deze soorten.

De kans op nestsucces is het grootst als de omgeving van het nest met rust gelaten wordt: niet maaien en niet beweiden. Op die manier reduceer je de kans op verstoring, predatie en vertrapping.

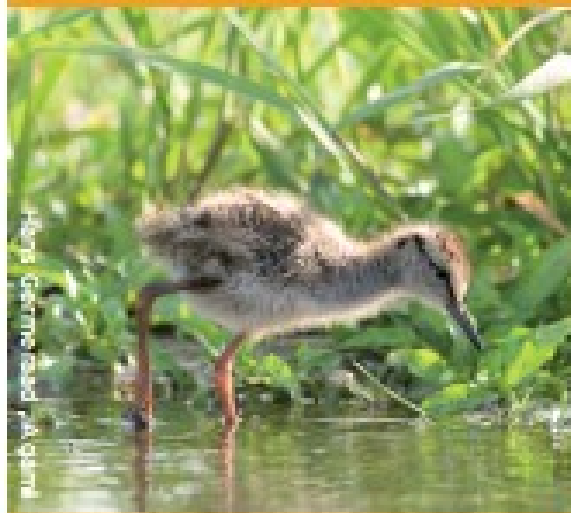

mei - eind juni

Kuikenfase

Jelger Herder, Buitens beeld

Reto Gertmaand, ja gema

Tuurkuikens zijn nestvlinders: ze verlaten snel het nest om zelf voedsel te zoeken. Wel moeten ze (tot 10 dagen oud) bij kou en regen opwarmen onder hun ouders. Ze zijn dan extra gevoelig voor verstoring. Bij voldoende voedsel en veiligheid blijven tuurkuikens dichtbij het nest.

Tuurkuikens eten relatief kleine insecten die ze uit de vegetatie, in slootkanten en ondiepe wateren halen.

De beste plekken voor kuikens zijn kruidenrijke graslanden met slikkige plekken (zoals plas-drassen en afgevlakte slootranden, het liefst gecombineerd met een hoog waterpeil (0-20 cm beneden maaiveld)) en natte greppelranden.

Kruidenrijke graslanden en natte, slikkige plekken in of aan de randen van het grasland zijn van essentieel belang. Hier zitten veel insecten en de vegetatie zorgt voor schuilmogelijkheden. Omdat de vegetatie niet te dicht is kan een kuiken zich daar goed doorheen bewegen. Dit spaart tijd en energie, die het kuiken weer in foerageren en groeien investeert.

Mark Schuurman, Buiters-Beeld

Gezinnen met jongen zijn ook veel te vinden in extensief beweide en voorbeweide grasland. Het is echter onbekend of de kuikens hierin ook voldoende groeien.

Tureluurgezinnen trekken ook graag naar hoogwaterslootkanten. Aangrenzend gelegen, kruidenrijke percelen zijn dan wel hoognodig!

Hans Gernerseel, Mydanti

De tureluurs trekken snel na het broedseizoen naar de kust van Waddenzee en Zeeuwse Delta. Vandaar trekken ze naar de Atlantische kusten van Frankrijk, het Iberische Schiereiland en (Noord-)West-Afrika.

begin juli - half augustus

Vorbereiding op de 'trek'

februari - maart

Aankomstfase

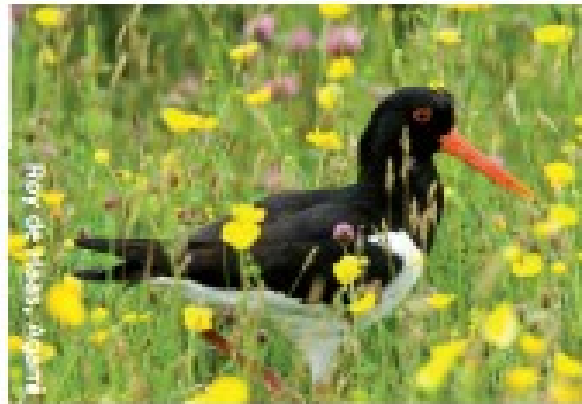

Scholeksters brengen de winter door aan de kust van Waddenzee of Zeeuwse Delta. Vanaf februari trekken ze het binnenland in. Ze komen eerst samen op verzamelplaatsen, vaak plas-drassen van liefst enkele hectares groot, rivier- en kanaaloevers en zandwinplassen.

Vandaaruit maken ze uitstapjes naar hun toekomstige, vaak al bekende broedlocatie. Ze zoeken vochtige graslanden op, waar de wormen goed bereikbaar zijn voor de lange snavel.

maart - april

Vestigings- en nestfase

Scholeksters broeden graag in vochtig, kruidenrijk grasland, in kort begraaide weilanden en op bouwland. Voorafgaand aan het jaar van vestiging inspecteren scholeksters potentiële broedgebieden door in de broedtijd verschillende gebieden te bezoeken. Scholeksters broeden pas op 3 à 4 jarige leeftijd. Dan vestigen ze zich op een geschikte locatie. Ze zijn vervolgens erg plaatstrouw.

mei - juli

Broedfase

De scholekster legt zijn 3-4 eieren in een ondiep kuiltje. Na ongeveer 25 dagen komen de eieren uit.

De kans op nestsucces is het grootst als er niet wordt gemaaid en er weinig kans is op grondbewerkingen, vertrapping, verstoring en predatie.

mei - juli

Kuikenfase

De kuikens blijven na uitkomst nog 1-3 dagen in het nest. Ze worden in de kuikentijd en zelfs daarna gevoerd door de ouders, met wormen en insecten(larven). Na 3 weken beginnen de kuikens zelf met voedsel zoeken. Bij voldoende voedsel en veiligheid blijven ze vlakbij de nestlocatie.

Het beste voor scholeksterkuikens zijn kruidenrijke graslanden: (half) lang gras met een open structuur. Het structuurrijke gras geeft veel dekking aan de kuikens. Ze foerageren zowel op kruidenrijk grasland als op percelen met een korte vegetatie. Als de rest van het perceel wordt gemaaid, bezoeken ze ook structuurrijke(re) graslandranden.

Ook gaan de kuikens met hun ouders mee naar beweid grasland (ongeacht de beweidingsintensiteit). Beweiding, in combinatie met gevarieerde bemesting, zorgt voor afwisseling van korte en langere vegetaties: genoeg prooidieren, maar tegelijk dekking. Het is echter onbekend of de kuikens hier voldoende groeien en vliegvlug worden.

Ook zijn kuikens te vinden op bouwland (incl. maïsland), op stalvoederpercelen of op gemaaid grasland (hergroei). Het is ook hier niet bekend of ze voldoende groeien en vliegvlug worden.

Na het broedseizoen trekken de volwassen en jonge vogels meteen naar de kust van Waddenzee en Zeeuwse Delta.

juni - augustus

Na het broedseizoen

WAAROM

Waarom is kruidenrijk grasland belangrijk voor weidevogels?

1. **Schuilmogelijkheden** - In kruidenrijk grasland ontwikkelt de vegetatie zich trager, waardoor het geschikte moment om te maaien veel later valt dan in productiegrasland. In de kritische tijd van eieren en jonge kuikens is de vegetatie daarom langer. Nesten en kuikens van weidevogels zijn hierdoor beter beschermd tegen predatoren.
2. **Voedselaanbod** - De open structuur zorgt dat zonlicht en warmte doordringen tot op de bodem, waardoor insecten in alle lagen van de vegetatie kunnen leven. Hoe meer structuurvariatie, hoe meer insecten. Ook zijn de prooi-insecten groter. Dit laatste is cruciaal voor de grotere kuikens.
3. **Voedselbereikbaarheid** - Door de open structuur zijn de insecten ook goed bereikbaar. Kuikens kunnen makkelijker door kruidenrijk grasland heenlopen, waardoor ze veel efficiënter kunnen foerageren. Dit spaart tijd en energie, die het kuiken weer kan investeren in meer eten en groeien.
4. **Opwarmmogelijkheden** - De open structuur maakt het mogelijk dat kuikens na een regenbui snel weer opdrogen. In een zwaar en dicht gewas zorgen schaduwwerking en afdruiwend water ervoor dat kuikens afkoelen en door onderkoeling doodgaan.

BEMESTING

Hoe beïnvloedt bemesting het weidevogelbeheer?

Vier aspecten zijn van belang voor weidevogels:

1. Het **bemestingsniveau** bepaalt de kruidenrijkdom van het perceel. Bij een hoog bemestingsniveau concurreert (raai)gras de meeste kruiden weg. Bij een laag bemestingsniveau krijgen kruiden en andere grassoorten meer kans. Dit zorgt voor een structuurrijke vegetatie en een hoger voedselaanbod voor de kuikens.
2. Het **bemestingsmoment** (naast type mest) beïnvloedt de lengte van het gras in de kuikenperiode. Hoe eerder de (grote) mestgift, hoe langer het gras in de kuikenperiode. Lang gras is slecht doorloopbaar voor kuikens, waardoor ze veel energie verspelen. Dit belemmert de groei en verlaagt de overleving.
3. Het **type mest** (drijfmest, kunstmest of vaste mest) is van invloed op de beschikbaarheid van voedsel en nestmateriaal.
4. De **zuurgraad** heeft een sterke invloed op het aantal regenwormen.

EFFECTIEF

Effectieve maatregelen

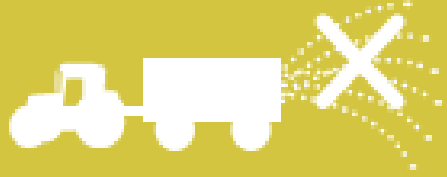
1. Bepaal voor een langjarige periode waar kuikenland komt te liggen en pas de mestgift hierop aan.
2. Pas geen mestgift toe op kruidenrijk kuikenland tijdens de verschralingsperiode.
3. Zorg voor onbemeste graslandranden (3-6 m breed aan weerszijden van sloten) als schuilplaats voor grutto- en tureluurkuikens, met name op momenten dat er gemaaid wordt.
4. Een zekere mate van bemesting bevordert het bodemleven en voorkomt verruiging met ongewenste soorten als ridderzuring, rietgras en rietzwenkgras.
5. Bij een P-AI-getal <27 heeft gewoon reukgras een concurrentievoordeel ten opzichte van hoogproductieve grassen als Engels raaigras.

- Hanteer een pH van de bodem tussen 4,8 en 5,5 voor een rijk bodemleven en om pitrusgroei te beperken.
- Pas voor geschikt kuikenland niet per se voorjaarsbemesting toe. Bemesten na de eerste snee in juni/ juli kan ook.
- Bemest met vaste rundermest; dat is het meest effectief voor het stimuleren van het bodemleven. Vaste mest verdient de voorkeur boven drijfmest en kunstmest. Goede alternatieven zijn de dikke fractie van gescheiden drijfmest, paardenmest en groencompost.
- Hanteer voor een laag productieve, kruidenrijke vegetatie met veel kuikenvoedsel een bemestingsniveau van maximaal 25-50 kg N per ha per jaar; op veen maximaal 6 ton vaste mest per 3-6 jaar.
- Hanteer voor een gezonde bodemfauna een bemestingsniveau van 10-13 ton vaste rundermest per ha per 1-3 jaar (op vruchtbare bodems eens per 2-3 jaar, op minder vruchtbare bodems ieder jaar).

WANNEER

Bemestingsmoment - Wanneer bemest ik?

Het bemestingsmoment bepaalt voor een belangrijk deel de stikstofbeschikbaarheid voor het gewas gedurende het vroege groeiseizoen. Een vroege bemesting met snel beschikbare stikstof brengt de grasgroei al snel op gang. Dit vergroot de kans dat het gras in juni te lang is om als geschikt kuikenland te dienen. Daarnaast geeft het uitrijden van mest gedurende het broedseizoen het risico op het vernietigen van nesten, eieren en kuikens.

- **Voorjaarsbemesting** van graslanden voor weidevogels (kuikenland) is **niet per se nodig**. De mest kan ook **na het broedseizoen** van de weidevogels worden opgebracht. In zeer vochtige polders met 'vette' klei is het opbrengen van strooisel aan te bevelen, niet voor de grasgroei, maar als nestbekleding (voorkomen van verkleefde legsels).
- Gebruik **snelle meststoffen** zoals drijfmest en kunstmest pas na afloop van de kuikenperiode: juni/juli.
- Gebruik **langzame meststoffen** zoals ruige mest kort voor het broedseizoen: februari/half maart, of na afloop van de kuikenperiode: juni/juli.

WELKE MEST

Type mest - Welke mest is geschikt?

Voor weidevogels zijn bepaalde typen mest geschikter dan andere.

- Indien **voorjaarsbemesting** wordt toegepast, gebruik dan vaste of ruige mest. Deze meststof is traagwerkend en trekt bovendien Kieviten doordat zij de strootjes gebruiken voor hun nest. Later vestigen soorten als grutto en tureluur zich 'onder de vleugels' van de Kieviten. Vaste mest kan ook prima ná het broedseizoen worden aangebracht.
- Ouderwetse vaste rundermest wordt in moderne ligboxenstallen nauwelijks nog geproduceerd. Alternatieven voor vaste mest met vergelijkbare bodemverbeterende eigenschappen zijn de dikke fractie van **gescheiden drijfmest, groencompost en paardenmest**. Kijk wel goed of de meststerkte de grasgroei niet te veel bevordert.
- Drijfmest is minder geschikt omdat gedurende ca. vier weken na toediening een vermindering van de hoeveelheid regenwormen kan optreden van 50-60%. Ook groeit het gras door drijfmest al gauw te snel. Voor kuikenland is het al snel niet geschikt.
- Kunstmest is niet geschikt vanwege een verzurend effect op de bodem en de te snelle grasgroei.

Kortom: wat moet ik doen en laten voor de weidevogels?

1. Maai laat: niet eerder dan 15 juni, liever nog 1 juli.
2. Hanteer liever een variabele, 'vogelgestuurde' maaidatum dan een vaste maaidatum.

Als maaien onvermijdelijk is:

3. Markeer de nesten en laat minimaal om een nest 50 m² gras staan.
4. Plaats 24 uur van tevoren vlaggenstokken in het perceel om kuikens (en hun ouders) te verjagen.
5. Maai overdag, van binnen naar buiten, niet te snel en met een wildredder.
6. Als kneuzen van het maaisel gewenst is, doe dit dan achteraf en niet ter plekke.
7. Laat ongemaaide kuikenstroken staan, die een corridor vormen naar kuikenland.

DOEN & LATEN

3. Als maaien echt nodig is, zorgt mozaïekbeheer dat alle noodzakelijke functies behouden blijven totdat de laatste kuikens vliegvlug zijn.

In de reguliere landbouw wordt de eerste snede gras begin mei massaal gemaaid. Hoezeer je ook je best doet dit te voorkomen, de kans op uitgemaaide nesten en kuikens is groot. Ook valt door maaien alle dekking weg, wat de kans op predatie vergroot.

Maai daarom in het broedseizoen slechts beperkt en nooit in één keer grote oppervlakten. Een dergelijk beheer leidt tot een mozaïek van verschillende van ongemaaide en gemaaide percelen in verschillende hergroeistadia. In de beste weidevogelgebieden wordt niet meer dan 40% van de oppervlakte gemaaid voor 15 juni.

LATER MAAIEN

Wat is 'later maaien'?

Later maaien heet ook wel 'uitgesteld maaien' of 'een perceel met een rustperiode'. Later maaien betekent maaien met oog voor broedende vogels en hun kuikens, dus zo lang mogelijk niet maaien. Het maaien wordt dan uitgesteld tot het moment waarop het veilig is voor de weidevogels.

- Er wordt vaak gesproken over data als 1, 8 of 15 juni. Over het algemeen is 1 juni te vroeg voor broedende vogels en zeker voor hun kuikens. Dat is 8 juni ook, 15 juni in mindere mate: vooral in Noord-Nederland is op 15 juni zeker 40% van de gruttokuikens nog niet vliegvlug. Het uitstellen van maaien is hier dus cruciaal.
- Het beste is het om vogelgestuurd te maaien. Weten waar de vogels zitten en hoever ze in hun broedcyclus zijn.

NAT

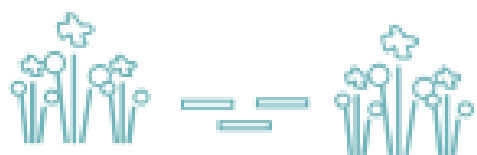
Vochtig grasland is gunstig voor weidevogels, zeker voor grutto's, Kieviten, tureluurs en eenden. Het is te realiseren door vernatting: een hoog waterpeil op het hele perceel, door plas-dras, natte greppels of natte slootranden.

WAAROM

Waarom hoge waterpeilen?

Een hoog waterpeil is om verschillende redenen gunstig voor weidevogels:

- Bij een hoger waterpeil blijven bodemdieren (regenwormen) meer aan het oppervlak en zijn dus beter bereikbaar.
- Een zachte (natte) bodem is beter doordringbaar voor de vogelsnavels.
- Een hoog waterpeil zorgt voor een koude(re) grond, en remt zo de grasgroei. Dit geeft andere grassoorten, kruiden en bloemen meer de ruimte en daarmee een meer open structuur van het grasland.
- Door de tragere grasgroei en de natte grond kun je later maaien en bemesten.

TIJDELIJKE PLAS-DRAS

Een tijdelijke plas-dras biedt enkele weken of maanden een waterpeil van 0 tot 20 cm boven het maaiveld in een mozaïek van ondiepe en net-droogvallende plekken. Het terrein is de rest van het jaar in gebruik als hooi- of weiland.

Varianten:

- **Voorjaars- of vestigingsplas-dras:** in januari-maart 1-2 ha volvelds (om op te vetten en te rusten vóór het broedseizoen); door 's winters te laten inunderen en zo nodig water bij te pompen. Zo nodig kun je de plas-dras enkele weken tot laat in het broedseizoen (overlopend in een zomerplas-dras) op een peil tot max. 20 cm houden.
- **Greppelplas-dras:** half februari tot liefst begin juni een 2-4 meter brede zone met water, met een glooiende oever (voor kuikens); door bijpompen of door vasthouden winterneerslag (door blokkering waterafvoer via uiteinden greppels).
- **Zomerplas-dras:** half juni-eind augustus (voor adulten in de rui en juvenielen); door openzetten duiker, pompjes en/of dijkjes.

VOOR- DELEN

Voordelen beweiding

1. (Extensief) beweide percelen zijn **gevarieerder**, minder open en egaal dan percelen die altijd gemaaid worden. Hierdoor zijn bepaalde prooidieren beter beschikbaar en is er dekking voor de kuikens. Met name gunstig voor Kieviten, tureluurs en scholeksters.
2. Weiden (bij voorkeur na het broedseizoen) brengt kleine hoogteverschillen (**microreliëf**) in het perceel, zoals pollen en trapgaten. Daar komen veel weidevogels graag, omdat het de nestgelegenheid en de voedselsituatie vergroot. Als nestgelegenheid vooral voor tureluur, grutto, slobbeend en zomertaling. In mindere mate ook voor watersnip, graspieper, visdief, kievit, scholekster, veldleeuwerik en kluut.
3. Kuikens van de tureluur, scholekster en kievit groeien graag op '**onder de koeien**'. Naast de variatie, is ook de aanwezigheid van verse mestflatten gunstig en mogelijk de fysieke bescherming die vee biedt tegen predatoren.
4. Onder andere scholeksters vestigen zich rond 1 mei graag **op kort gras** om te gaan broeden.
5. Weiden (in combinatie met maaien) kan helpen **pitrus terug te dringen** (maar alleen als het perceel relatief droog is, zie nadeel 4). Te veel pitrus in een perceel schrikt weidevogels af.
6. Beweiding geeft meer overlevingskansen voor legsels en kuikens dan maaien, daarom is beweiding van een deel van het areaal te verkiezen boven 100% maaien.

Wanneer wel of geen nestbeschermer?

Afhankelijk van VOGELSOORT

WEL	LIEVER SCHRIKDRAAD	NEE, GEBRUIK SCHRIKDRAAD
kievit scholekster	grutto	tureluur, eenden en weidezangvogels (veldleeuwerik, graspieper en gele kwikstaart). <i>Zij kunnen hun nest verlaten na het plaatsen van een nestbeschermer!</i>

Afhankelijk van VEESOORT

WEL	LIEVER SCHRIKDRAAD	NEE, GEBRUIK SCHRIKDRAAD
volwassen koeien	nieuwgierige dieren zoals jongvee, schapen (lammeren)	paarden <i>Zij kunnen zich bezeren aan de nestbeschermer!</i>